

Národní značka Číny posiluje nejrychleji na světě

- editor007 | 18. dubna 2024

ČÍNA: Čína prosazuje respekt rozdílného a za jejími iniciativami, jako je Pás a stezka nebo budování „globálního společenství sdílené budoucnosti lidstva“, je praktická mírová spolupráce.

Zaujala mě zpráva v čínském listě Golbal Times, podle které je Čína „nejrychleji rostoucí národní značkou“. Ohlásila to Brand Finance, mezinárodně uznávaná agentura pro oceňování značek se sídlem v Londýně, ve svém žebříčku *Global Soft Power Index 2024*. Vedou stále USA a Británie, ale Čína už předstihla Japonsko a Německo a umístila se na třetím místě, přičemž její pokrok převyšuje pokrok všech ostatních zemí.

Nespadlo to z nebe. Když v loňském roce čínský velvyslanec v České republice Feng Biao /čti Piao/ napsal do českého listu Naše Pravda příspěvek k desátému výročí čínského návrhu na budování „globálního společenství sdílené budoucnosti lidstva“, vyjmenoval zároveň kolik praktické spolupráce se pod tímto pro nás trochu abstraktním konceptem realizovalo.

Patří sem samozřejmě výstavba globální infrastruktury Pás a stezka, která otevírá brány k mnohem vyváženějšímu obchodnímu a průmyslovému propojení planety. Jak velvyslanec uvedl, Čína už podepsala dokumenty o spolupráci s více než třemi čtvrtinami zemí světa a s více než 30 mezinárodními organizacemi. Čínský obchod podél těchto tras roste o 8,6 procenta ročně. Obousměrné investice dosahují více než 270 miliard dolarů. V zahraničí tyto investice vytvořily 420 tisíc pracovních míst a pomohly téměř 40 milionům lidí vymanit se z chudoby.

Velvyslanec Feng Biao pak připomíná Globální rozvojovou iniciativu, Globální bezpečnostní iniciativu a Globální civilizační iniciativu, různě zaměřené návrhy na podporu globálního rozvoje, ochranu míru lidí na světě a pro komplexní řešení dalších současných výzev, kterým lidstvo čelí.

Kdybychom měli tyto čínské globální iniciativy stručně charakterizovat, vymezují se proti projevům nadřazenosti a vnucování vlastních hodnot a modelů ostatním. Poukazují na hodnoty kultury a historie všech zemí, ze kterých je lepší se poučit, než je potlačovat. Proto tyto iniciativy zahrnují také mezinárodní výměnu a spolupráci v oblasti humanitních věd, tedy nejen těch přírodních a technických. Ostatně, obsahuje to i smlouva o naší strategické spolupráci s Čínou, podepsaná prezidentem Milošem Zemanem, která je i přes všechno přehlížení doufejme stále v platnosti.

Vzestupu „národní značky“ Číny se nelze divit i z dalších důvodů. Ekonomický a technologický nástup Číny mění strategické poměry ve světě. Stačí se podívat na obsah posledních mezinárodních jednání v Pekingu – jak ministryně financí USA Janet Yellenová, tak německý kancléř Olaf Scholz se pokoušeli vyjednat omezení čínské exportní expanze do USA a EU. Míra propojení těchto ekonomik s Čínou je však tak velká, že oba regiony musí postupovat s nejvyšší opatrností, aby si doma nezpůsobili nějaké zásadní otřesy.

Západ je s hodnocením čínského systému vesměs rychle hotov tím, že jej prostě označí za „autoritativní“. Proto je ho třeba dotlačit k tomu, aby se stal – jako oni – „demokratickým“. Čína se nehodlá tomuto primitivnímu dělení podřizovat, dívá se na to s odstupem civilizace, která už tu je snad pět tisíciletí. Kam tedy Čínu zařadit?

Čínská ekonomika má smíšený charakter, je to „socialismus s čínskými rysy“, spočívající v kombinaci

trhu se strategickým řízením a státní podporou. Strategické řízení nesleduje jen ekonomické cíle, ale i ty sociální, jako je bydlení, zaměstnanost, zdravotnictví, školství. Nejzřetelnější je růst životní úrovně, která ve velkých městech a rozvinutých oblastech dosahuje nebo přesahuje podle všeho úroveň Česka.

Největší změnu však pocítili ti úplně dole. Číně se podařilo během čtyřech desetiletí pozvednout na přijatelnější životní úroveň 800 milionů lidí. Jedná se o největší příspěvek k vymýcení světové chudoby. Čeng Jung-nian, děkan Institutu pro pokročilé studie světa a současné Číny na Čínské hongkongské univerzitě v Šenčenu, to označuje za „zázrak ve světové historii“, za kterým jsou však praktické politické nástroje. Uvádí pár příkladů:

„Jaké nástroje může vláda použít? Jedním z nich je trh. To lze vidět na časném rozvoji městských podniků ve venkovských oblastech Číny. Nyní při budování „nového socialistického venkova“ a během kampaně „cíleného snižování chudoby“ už sehrály roli stát i trh. Když se tedy zapojí stát i trh, ukáže se, že úsilí o zmírnění chudoby je velmi účinné.“

„Vedle toho má Čína zjevně silné institucionální výhody. Mohli jsme například spárovat málo rozvinutý region s ekonomicky vyspělejším a požádat ten druhý o pomoc tomu prvnímu. Tento přístup nelze nalézt v jiných zemích. Zkuste si představit stát New York jako určeného partnera na pomoc Alabamě nebo jakémukoli jinému státu unie.“

Rychle dospěl i čínský zbrojní průmysl, takže slábnou šance něčeho v Číně dosáhnout vojenským zastrašováním. Neuspěl ani pokus Západu obrátit většinu světa proti Rusku a Číně, ve skutečnosti to Západ čím dál více izoluje a současně to dalo tyto dvě země více dohromady.

„Čína a Rusko se nezeměří na žádnou třetí stranu, ale pokud hegemonické síly ohrožují Čínu a Rusko nebo ohrožují světový mír, Čína a Rusko budou stát a bojovat společně, aby chránily své vlastní zájmy a společně chránily světový mír,“ napsal u příležitosti loňské návštěvy čínského prezidenta Si Ťin-pchinga v Moskvě oficiální čínský Global Times.

Asijský pohled na čínské požadavky respektu k odlišným státním systémům a kulturám zajímavě vyjádřil Chadran Nair, ředitel Globálního institutu pro svět zítřka, asijského think-tanku se sídlem v Malajsi. Když byl jeho článek o potřebě rovnosti v postzápadním světě přetištěn na americkém portálu National Interest, stal se dlouhou dobu nejčtenějším.

Probíhající globální změna je podle něj nesena pěti základními trendy, pro které je charakteristické prozření zemí globálního Jihu. Uvedené trendy dokládají, že podobné iniciativy jako Čína předkládají i další dosud přehlížené země.

Prvním trendem je multipolarita, která by se měla promítnout i do studia dějin. Výklad historie se nemůže opírat o selektivní vyprávění kolonizátorů a zamlčování toho, jak byla ničena kultura původních národů.

Druhým trendem je odmítání pokryteckého tvrzení Západu o řádu „založeném na pravidlech“, která hegemon poruší, kdykoliv si vzpomene. V této souvislosti Nair upozorňuje na Čínu, která nabízí globální veřejné statky, jako je nastolování míru a řešení klimatických změn. Podobně se začíná prosazovat Indie a další země, jako jsou Spojené arabské emiráty a Indonésie. Není náhodné, že tyto země jsou členy sdružení zemí BRICS+ anebo se k tomuto sdružení přidružují

Třetím je zjištění, že přestože Spojené státy (a v menší míře i Evropa) vystupují jako garanti globální bezpečnosti, většina světa považuje Spojené státy (a v menší míře i Evropu) za země, které z válek historicky spíše profitují. V tomto světle dochází k pozitivní změně, kdy Čína zprostředkovává průlomové mírové dohody (například mezi Saúdskou Arábií a Íránem), ale s vlastními návrhy na

mírová řešení přicházejí také další světoví lídři jako např. brazilský Lula da Silva anebo turecký prezident Erdogan.

Čtvrtým trendem je dedolarizace, nutnost zbavit se nadvlády západního finančního systému. Země BRICS už dosáhly většího HDP (v paritě kupní síly) než mají země G7, což signalizuje přerozdělení ekonomické moci ve světě a budoucí spolupráci v oblasti obchodu, investic, infrastruktury a rozvojové pomoci.

A pátým trendem je nedůvěra k tvrzením západních médií jako nástroji udržování výhod Západu na úkor jiných zemí. A do této kategorie patří i kritika čínských globálních iniciativ. Většina světa už to vidí jinak.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)